

Partits

Codi: 101072
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència política i gestió pública	OT	3	2
2500259 Ciència política i gestió pública	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Ernesto M Pascual Bueno
Correu electrònic: ErnestoManuel.Pascual@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Prerequisits formals.

No n'hi ha

R e c o m a n a c i o n s .

S'aconsella a l'alumne que durant tot el desenvolupament de l'assignatura segueixi de manera habitual el tractament que reben determinats assumptes de l'actualitat política, a través de diferents mitjans de comunicació (escrits i audiovisuals), a fi de poder seguir fàcilment els diferents debats, qüestions i enfocaments que puguin plantejar-se en classe. Igualment, per aconseguir un aprofitament òptim d'aquesta assignatura, es recomana que l'alumne posseeixi coneixements bàsics d'informàtica (processador de text, presentacions gràfiques, eines de navegació en Internet i obtenció d'informació), així com del Campus Virtual del a UAB. És necessari posseir un nivell intermedi d'anglès, que permeti a l'alumne ampliar l'àmbit de les informacions que pugui consultar, tals com a investigacions, notícies i bibliografia redactades en anglès.

O b s e r v a c i o n s .

En classe no podrà utilitzar-se cap dispositiu electrònic, ni per comunicar-se ni per prendre anotacions. Ordinadors, tauletes i mòbils estan prohibits a l'aula.

Objectius

L'assignatura introdueix a l'estudiant els partits polítics i els sistemes electorals -institucions polítiques crucials de les modernes democràcies- de forma ambiciosa, anant més enllà d'un simple catàleg que classifica diferents 'espècies', tal com havien tendit a fer els enfocaments institucionalistes clàssics.

Aquesta assignatura comença modelant el funcionament dels partits polítics en els sistemes electorals construint a partir dels supòsits bàsics de l'elecció racional i dels models espacials de competició electoral.

Avança incorporant complexitat i realisme en el funcionament dels partits polítics i els sistemes electorals a partir de l'estudi de les dimensions político-ideològiques i del propi sistema polític.

En conjunt, aquesta estratègia li permet incorporar en l'estudi dels partits polítics, els sistemes electorals i els sistemes polítics elements d'explicació, causalitat i predicció, que caracteritzen la ciència empírica moderna.

La descripció, comprensió i anàlisi de les principals característiques dels partits polítics i els sistemes electorals. Els objectius seran els següents:

- Conèixer un instrumental analític bàsic per a estudiar el funcionament dels partits polítics i dels sistemes polítics.
- Analitzar les diverses estratègies de competència electoral.
- Conèixer les regles del joc electorals i llurs efectes en la constitució dels parlaments i la formació dels governs.
- Reconèixer els diversos tipus de partits polítics i de sistemes de partits (en general i en relació al cas espanyol).
- Entendre l'origen històric dels partits polítics i dels sistemes de partits.

Competències

Ciència política i gestió pública

- Analitzar el comportament dels actors polítics, tant individuals com col·lectius (partits, grups de pressió, moviments socials, etc.)
- Analitzar els processos electorals, incloent-hi campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i anàlisi i interpretació dels resultats electorals.
- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
- Demostrar que comprèn el comportament ciutadà i els valors democràtics, en particular en casos concrets de l'esfera interna i internacional
- Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
- Emprar les diferents aportacions teòriques sobre actors i xarxes d'actors, així com les característiques de l'acció col·lectiva
- Explicar les actituds i els comportaments polítics, individuals i col·lectius, així com el procés de formació i expressió de les preferències polítiques
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Identificar els principals actors del sistema polític, examinar les seves interaccions i avaluar el seu comportament en el seu entorn i en el sistema polític, des d'una perspectiva teòrica i aplicada
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
- Identificar i diferenciar el funcionament dels sistemes electorals
- Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
- Treballar autònomament.
- Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
- Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el comportament dels actors polítics, tant individuals com col·lectius (partits, grups de pressió, moviments socials, etc.)
2. Analitzar el processos electorals, incloent campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i l'anàlisi i interpretació dels resultats electorals

3. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
4. Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
5. Emprar les diferents aportacions teòriques sobre actors i xarxes d'actors, així com les característiques de l'acció col·lectiva
6. Explicar les actituds i els comportaments polítics, individuals i col·lectius, així com el procés de formació i expressió de les preferències polítiques
7. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
8. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
9. Identificar els principals actors del sistema polític, examinar les seves interaccions i avaluar el seu comportament en el seu entorn i en el sistema polític, des d'una perspectiva teòrica i aplicada
10. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
11. Identificar i diferenciar el funcionament dels sistemes electorals
12. Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
13. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
14. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
15. Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
16. Treballar autònomament.
17. Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
18. Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Continguts

1. Introducció: teoria i metodologia
2. El model espacial
3. L'espai multidimensional
4. Eleccions
5. Les institucions electorals (I)
6. Institucions electorals (II)
7. Partits i sistemes de partits
8. La formació dels sistemes de partits
9. Sistema de partits a l'Estat espanyol
10. Institucions electorals, sistemes de partits i governabilitat

El capítol introductori es presenta tres característiques generals de l'enfocament racional aplicat a la política: Primer, explica la forma de ser entesa racionalitat en la presa de decisions; després, la construcció d'explicacions dels fenòmens polítics a través de models formals; finalment, la manera de convertir les hipòtesis que plantegen les teories polítiques en recerques empíriques.

En el primer bloc (capítols 2 a 4), es presenten els models espacials, progressant cap a un major realisme i complexitat dels models. Els dos primers capítols es centren en aplicacions del model espacial a la presa de decisions en un comitè. El capítol 2 presenta el model espacial unidimensional, les funcions d'utilitat dels membres. El principal resultat és el teorema del votant medià. El capítol 3, presenta les funcions d'utilitat en espais multidimensionals i l'efecte que té en la dificultat d'obtenir resultats d'equilibri. Finalment, el capítol 4 tracta els models espacials aplicats als electorats i fa prediccions per a la posició dels candidats en l'espai polític-ideològic. Considera variacions en els supòsits del model. Tenint en compte una competició amb només dos partits o candidats considera, en primer lloc, si els objectius que intenten assolir els candidats a les eleccions poden ser nomésobtenir el càrrec (sense preocupar-se de les polítiques que duren a terme) o bé ideològics. El nivell d'informació que tenen els candidats sobre les peferències dels electors i llur reputació entre aquests, també afecta el tipus d'equilibris que poden ser assolits.

Un segon bloc (capítols 5 i 6), es centra en els sistemes electorals. El capítol 5 explica els elements constitutius de tot sistema electoral: els tipus de vot, els requeriments als candidats, la magnitud dels districtes, les fòrmules electorals i el llinar electoral. El capítol 6 estudia les conseqüències polítiques dels sistemes electorals. Les lleis de Duverger i el vot estratègic.

El tercer bloc (capítols 7, 8 i 9) es centra en els partits i els sistemes de partits. El capítol 7 tracta l'emergència dels partits polítics com a instruments necessaris per assolir la coordinació entre els representants polítics tant a les institucions parlamentàries i com a l'arena electoral per mobilitzar els votants. Les diferents formes organitzatives dels partits (partits de notables, masses i quadres) respondran als canvis en les característiques de l'entorn (especialment el creixement de l'electorat). Aquest capítol introdueix les eines analítiques que s'utilitzen per estudiar els elements dels sistemes de partits: el nombre de partits i les dimensions polític-ideològiques o clivelles. Finalment, es tracta el paper de les organitzacions partidistes en resoldre els problemes d'acció col·lectiva en la mobilització de l'electorat. El capítol 8 explica la formació dels diferents sistemes de partits a partir de les mobilitzacions de les diferents clivelles socials i econòmiques. El capítol 9 aplica els continguts analítics desenvolupats en el bloc al cas del sistema de partits a l'Estat espanyol.

Finalment, el capítol 10 es centra en com els partits polítics que neixen de les regles electorals i de les preferències dels electorats incideixen sobre els governs que es formen i la governabilitat. S'estudia la longevitat dels executius i els criteris en la formació de coalicions de govern.

Metodologia

La metodologia d'estudi i d'avaluació de l'assignatura utilitzarà un conjunt variat d'instruments per tal permetre assolir un coneixement òptim dels continguts de l'assignatura. Per una banda, es plantejaran exercicis d'avaluació continuada consistents en recensions crítiques d'articles científics, resolució de problemes, realització d'exercicis de tipus test, o estudis de casos pràctics. També es plantejaran discussions sobre temes d'actualitat en l'espai de debat per aplicar-hi l'instrumental analític de l'assignatura.

La docència es de l'assignatura s'organitzarà en 4 unitats d'aprenentatge que segueixen els grans blocs que planteja l'assignatura.

- La primera, correspon als continguts del primer capítol introductori de l'enfocament racional a la ciència política i als tres capítols que desenvolupen el model espacial en els comitès i en les eleccions.
- La segona unitat didàctica tractarà els capítols corresponents als sistemes electorals (capítols 5 i 6).
- La tercera es dedicarà als capítols corresponents als partits i els sistemes de partits (capítols 7 a 8).
- Finalment, la quarta unitat didàctica tractarà el capítol corresponent al sistema polític espanyol (capítol 9) i el capítol dedicat a la formació i estabilitat de governs, i llur impacte en l'elaboració de les polítiques públiques (capítol 10).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Adquirir coneixements bàsics dirigits per la professora i iniciar el seu desenvolupament	60	2,4	1, 9, 11, 15
Tipus: Supervisades			
Aplicació dels coneixements obtinguts	7	0,28	3, 11, 14, 17
Tipus: Autònomes			
Estudi de la matèria i presentació de resultats	75	3	4, 8, 10, 12, 16, 18

Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es compon de les parts següents:

1. L'assistència i participació. A més de la obligatorietat de l'assistència, s'apreciarà especialment l'actitud d'aquells alumnes capaços de relacionar els diferents corrents de pensament i enfocaments teòric-conceptuals de l'assignatura amb els diferents temes de l'actualitat política i social del moment.
2. Un examen final, compostos de quatre preguntes curtes per un valor d'1,5 punts cadascuna i una pregunta a desenvolupar per un valor de 4 punts.
3. Quatre exercicis pràctics que consistiran en casos sobre la teoria estudiada..
4. Un treball de curs sobre un tema que triaran conjuntament el professor i l'alumne.

Hi ha algunes consideracions especialment remarcables sobre les condicions del sistema d'avaluació:

- La data de l'examen serà la marcada per la facultat. En cap cas es realitzaran examenes particulars. Els alumnes ERASMUS que comprin els seus bitllets de tornada per a abans de l'examen final i, per tant, no el realitzin, seran considerats no presentats.
- És condició necessària per aprovar l'assignatura superar l'examen final amb una nota mínima d'aprovat
- Tots els lliuraments es realitzaran mitjançant el Campus Virtual a l'espai específic habilitat per a això. Qualsevol lliurament fora de temps o lloc serà considerada com un no presentat.
- Quant les activitats d'avaluació realitzades per l'alumne superin el 30%, l'alumne ja no podrà sol·licitar un no presentat.
- Totes les activitats orals o escrites seran realitzades en català o espanyol.
- Finalment, si en la realització d'algunes de les activitats previstes, especialment en la realització dels treballs, es detecta qualsevol tipus de plagi (repetició de treballs d'altres anys, pàgines webs, llibres, etc.) L'assignatura quedarà globalment suspesa i s'haurà de repetir íntegrament.

Resum avaluació.

Assistència i participació 10%

Exercicis pràctics 40%

Treball 20%

Examen Final 30%

Recuperació

Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues tercers parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul.

Per participar al procés de recuperació de l'assignatura el alumna ha de haver obtingut una qualificació mínima en la mitjana de l'assignatura de 3,5.

La recuperació consistirà en el lliurament, abans de l'examen de recuperació, de tots els treballs no lliurats dintre del termini i en la forma escaient durant el semestre lectiu. Posteriorment es realitzarà un examen de les mateixes característiques que l'examen final de l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació	10%	3	0,12	1, 3, 9, 10, 11, 15, 18
Exercicis evauació continuada	40%	2,5	0,1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Exàmen Final	30%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 8, 9, 11, 14, 15, 16
Treball	20%	1	0,04	1, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18

Bibliografia

Bibliografía básica.

- Michels. (1915) Los partidos políticos. Un estudio sociológico de las tendencias oligárquicas de la democracia moderna.
- Duverger (1951) Trad. Cast 1957. Los partidos políticos. Mexico FCE.
- Charlot (1971) Los partidos políticos Barcelona, Redondo Editor.
- Aldrich (2012) ¿Por qué los partidos políticos? Una segunda mirada. Madrid, CIS.
- Panbianco (1982) Trad. Cast 1990. Modelos de partido. Madrid, Alianza Universidad.
- Ware, Alan. Partidos políticos y sistemas de partidos. (1996) trad. Cast (2004) Madrid, Istmo.
- Katz and Mair "Changing Models of Party Organization and Party Democracy: The Emergence of the Cartel Party" Party Politics, 1, 1, 1995.
- Montero, Gunther y Linz (2007) Partidos políticos. Viejos concepto y nuevos retos. Madrid, Editorial Trotta.
- Klaus von Beyme (1982) trad cast. 1986. Los partidos políticos en las democracias occidentales. Madrid, CIS.
- Muro, Diego y Lago, Ignacio (2020) The Oxford Handbook of Spanish Politics. Oxford Handbooks.
- Sartori (1976) Trad. Cast. 1980. Partidos y Sistemas de Partidos. (Vol. I). Madrid, AlianzaUniversidad.